

[redacted]
algemeen directeur

10.2.e

Zijne excellentie drs. M.J. van Rijn
 Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Postbus 20350
 2500 EJ Den Haag

VOLKSGEZONDHEID
 WELZIJN EN SPORT

26 AUG. 2014

SCANPLAZA

Adres

'Malietoren'
 Bezuidenhoutseweg
 Den Haag

Postadres

Postbus 93002
 2509 AA Den Haag

Telefoon

070 [redacted]

Email

[redacted]@vno-ncw

Briefnummer

14/11.142/RB

Den Haag

19 augustus 2014

Excellentie,

In mei 2016 moet Richtlijn 2014/40, kortgezegd de Tabaksproductenrichtlijn, geïmplementeerd zijn. Het doel van dit veelomvattende stuk wetgeving - het verder terugdringen en voorkomen van tabaksgebruik (met name onder jongeren) - ondersteunen wij van harte.

Hoewel de implementatie op zichzelf al een flinke aanscherping van de tabakswetgeving zal inhouden, staat u terecht open voor andere effectieve maatregelen om jongeren van het roken af te houden. Over enkele mogelijke maatregelen, die wellicht op termijn aan de orde komen in Nederland, maken wij ons als ondernemerskoepel echter grote zorgen daar ze een aantal fundamentele rechten van het bedrijfsleven (en niet slechts die van tabaksfabrikanten) aantasten. Bovendien bestaat er geen overtuigend bewijs van enige effectiviteit van deze maatregelen.

Point of Sale Display Ban

Het onlangs door u aan de Kamer gezonden onderzoek van het Trimbos-instituut naar de effecten van een Point of Sale Display Ban (uitstalverbod, hierna 'POSDB') voor tabaksproducten concludeert dat er geen duidelijk bewijs is voor noemenswaardige effecten van zo'n verbod op de rookprevalentie. Ook kan in geen van de landen die al een aantal jaren een POSDB kennen, worden aangetoond dat dit enige impact had op het rookgedrag van jongeren. Trimbos stelt bijvoorbeeld:

- Canada: "[A population-based econometric study] found little support for the hypothesis that behaviours changed significantly following the bans..." (p. 135)
- Ierland: "There were no significant short-term changes in the prevalence of smoking among youths or adults." (p. 109)

- Noorwegen: "The analyses on the sale to consumers between 2008 and 2011 showed no significant effect of the ban when price changes, general trends, and seasonal effects were taken into account." (p. 111).

In het enige land dat al langere tijd een dergelijk verbod kent (IJsland, sinds 2001) nam de rookprevalentie onder jongeren bovendien toe in het jaar na invoering.

Afgezien van het ontbreken van wetenschappelijk bewijs voor de effectiviteit van een POSDB, is voor VNO-NCW de maatregel zelf een belangrijke reden tot zorg. Immers: het niet meer mogen tonen van legale handelswaar is een grove verstoring van de markt. Als bedrijven de mogelijkheid wordt ontnomen om zich met hun assortiment te onderscheiden, zal productinnovatie onmogelijk worden, is er geen sprake meer van eerlijke concurrentie en wordt volwassen consumenten hun keuzevrijheid ontnomen. Een POSDB zou dan ook, zeker gezien de daarmee gepaard gaande extra kosten en risico's voor de detailhandel, niet moeten worden overwogen.

Reductie aantal verkooppunten

Trimbos deed ook onderzoek naar het terugbrengen van het aantal verkooppunten en concludeert dat "er op dit moment relatief beperkt bewijs is dat een vermindering van het aantal tabaksverkooppunten leidt tot een lagere prevalentie of incidentie van roken, en dat dit bewijs eerder indicatief is dan sluitend." U zult begrijpen dat het terugbrengen van het aantal verkooppunten vanuit het oogpunt van een werkgeversorganisatie zeer onwenselijk is, zeker ook gezien de niet geringe economische effecten (omzet- en werkgelegenheidsverlies) waarnaar SEO onderzoek heeft gedaan.

Plain packaging

De risico's voor het (brede) bedrijfsleven van een uitstalverbod gelden in nog sterkere mate voor *plain packaging*, waarbij bovendien sprake is van een grove inbreuk op nationaal en internationaal beschermde intellectuele eigendomsrechten. In Australië bestaat anderhalf jaar na invoering van *plain packaging* grote discussie en twijfel over de effectiviteit van deze maatregel. Bovendien blijft dit soort maatregelen nooit beperkt tot tabak, maar vindt er vroeg of laat een spill-over effect plaats naar andere 'risicovolle' producten. Zo overweegt Indonesië inmiddels *plain packaging* voor alcoholische producten. Wij roepen u dan ook op om bij uw afwegingen de grootst mogelijke terughoudendheid in acht te nemen.

Als het gaat om tabaksproducten lijken alle maatregelen – hoe ongefundeerd of ineffectief ook – geoorloofd, ook al worden fundamentele rechten van bedrijven geschonden.

V N O N C W

Blad
3

Selectief literatuuronderzoek waaruit blijkt dat een maatregel mogelijk en in combinatie met een scala aan andere maatregelen een gering positief effect zou kunnen hebben op de rookprevalentie, is steeds vaker grond voor rigoureuus overheidsingrijpen.

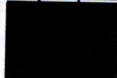
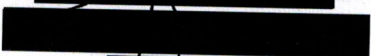
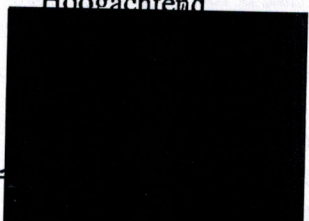
Wij verzoeken u dan ook met klem om af te zien van de hierboven aangehaalde maatregelen, die – nog afgezien van de grote twijfels over hun effectiviteit – een aantal fundamentele rechten van het bedrijfsleven aantasten en die bovendien een zeer onwenselijk precedent zouden scheppen voor andere productcategorieën. Robuuste bescherming van intellectuele eigendomsrechten is een fundamentele voorwaarde voor innovatie, voor een goed vestigingsklimaat, voor de mogelijkheid om op kwaliteit en design (en niet enkel op prijs) te concurreren en voor het betreden van nieuwe markten.

Volgens VNO-NCW zou veel meer moeten worden ingezet op een strikte handhaving van de onlangs aangescherpte minimumleeftijd voor de verkoop van tabaksproducten, eventueel verder aangescherpt met een strafbaarstelling van de minderjarige koper. Immers, een streng gehandhaafde minimumleeftijd houdt jongeren weg van producten die voor geïnformeerde volwassenen beschikbaar zouden moeten blijven.

Ten slotte verzoek ik u de tabakssector in Nederland op korte termijn duidelijkheid te verschaffen over de implementatie van de Tabaksproductenrichtlijn. Fabrikanten van tabaksproducten hebben omwille van een adequate planning en de benodigde aanpassing van de productieprocessen reeds in een vroeg stadium duidelijkheid nodig op een aantal punten van veelal technische en procedurele aard.

Gegeven de fundamentele betekenis van de genoemde maatregelen voor de markt en het bedrijfsleven stuur ik een afschrift van deze brief naar minister Kamp.

Hoogachtend

10.2.e

Cc: Minister van Economische Zaken